

Síria i el llenguatge orwellià de ‘1984’

La intervenció contra Al-Assad serà una mostra de diplomàcia de conveniència

Anàlisi

RAFAEL GRASA
PRESIDENT DE L'INSTITUT CATALÀ
INTERNACIONAL PER LA PAU

La novel·la *1984*, de George Orwell, publicada el 1949, advertia del risc de societats totalitàries creades mitjançant mecanismes de control total i de manipulacions del pensament a través de la llengua. Orwell encunyà dos neologismes per parlar-ne: *gran germà* –espionatge total– i *neollengua* –simplificar i forçar la llengua per impedir “crims de pensament”–. La neollengua funciona distorsionant el significat de les paraules: per exemple, a la novel·la, *goodsex/bon sexe* significa realment *castedat*.

A la post Guerra Freda han sovintejat exemples d'ús de neollengua, però mai com els derivats de les reaccions a l'execrable atac massiu amb armes químiques als afores de Damasc, probablement comès pel règim. Després de dos anys de guerra, de més de 100.000 morts i d'un milió de refugiats, amb una resposta internacional tardana, errònia i poruga, ara tot sembla possible. Es parla de la “necessitat de protegir els civils”, tot invocant la idea de responsabilitat de protegir, de “fer evolucionar el dret internacional i evitar que sigui una excusa per a la inacció”, d’“una obscenitat moral que ha ultrapassat les línies vermelles”. O, finalment, s’afirma que “cal intervenir, fins i tot sense suport de la legalitat internacional, per protegir les normes i castigar els violadors”.

Avesat, des de fa anys, a la neollengua, us faré de traductor.

Primer, la intervenció no busca protegir els civils: no es pot fer amb míssils Tomahawks i alguns centenars de blancs seleccionats.

Segon, no només es barreja legalitat i legitimitat, sinó que es confo-

nen dues legitimitats ben diferents. Una, la discussió sobre si cal castigar la violació d'una norma quasi universal, la de no usar armes químiques (en aquest punt fins i tot l'Iran hi està d'acord), i com hauria de ser aquest càstig. Una altra de ben diferent, si es pot i com protegir els civils de les atrocitats perpetrades pel seu règim, el que s'ha anomenat la *responsabilitat de protegir*.

Tercer, que la millor manera de castigar l'incompliment d'una norma no és justament amb la vulneració d'altres normes: la Carta de les Nacions Unides permet utilitzar mesures coercitives que no impliquen l'ús de la força.

Quart, que actualment l'única forma de protegir els civils és posant fi a la guerra i assegurant una transició pactada, atès que sabem que els dos bàndols han comès violacions del dret humanitari i de guerra, i que la infiltració d'Al-Qaida en algunes unitats de les forces rebels és molt alta.

Cinquè, que la comparació subliminal amb Kosovo, on l'OTAN va intervenir de forma il·legal tot parlant de raons humanitàries, és, com fins i tot reconeixia ahir Robert Kaplan, impossible, per raons demogràfiques, geopolítiques i, sobretot, per l'estat actual de la guerra i les conseqüències d'alguns escenaris de finalització.

I sisè, seguir violant el dret internacional no és un bon camí per reforçar-lo.

Ras i curt, la intervenció a Síria serà una mostra més de diplomàcia de conveniència, adreçada a salvar la cara davant l'opinió pública per una imprudència, la de parlar del l'ús d'armes químiques com la línia vermella que obligaria a intervenir. Ho complicarà tot una mica més, sense resoldre res, i canviarà les narratives de les parts. Recordaré el consell d'una mística castellana: “Tot-hom és esclau de les seves paraules i amo del seu silenci”. ■